

בארות המים

י' ע"ב

דבארתה שעה לא יתבי צה, דאין דרך ליסב צה אז מפני המים המנטפין יעו"ש וכ"כ בתוס' רבנו פרץ [ותי' עוד די"ל דלא היה על פני כל הסוכה] אך מרש"י שכתב הא קחזו לה דרטיבא שהיא לחה ומוכחא מילתא דלנגבה שטחיה ולא לסכך עכ"ל דקדקו לא כן, אלא כיון דלא שטחיה לשם סיכוך לא פסלה [והוא כשיטתו לעיל (ע"א) דדוקא בפירס להגן דאית ליה שם סכך פסול וכדנת' לעיל].

ויעוין עוד במאירי וז"ל אפשר שכששטח זה את הכתונת על הסוכה לא היה אדם בסוכה ולא היה אדם נרין באותה שעה ליכנס בה לא לאכילה ולא לשינה ולא למדרש אלא שהיתה שעה הזריכה להם לעסקיהם, שהרי על כרחך לא ציוס טוב היה אלא בחולו של מועד שאם ציוס טוב אף השטיחה נאסרה לו כמו שביארנו במסכת יום טוב צמי שנשטרו כליו במים ונמלא שלא היה שם אלא חשש מראית העין, ולא עוד אלא שמא ערב החג היה שעדיין אין מצות סוכה מוטלת עליו ולא היה בה אלא חשש הרואים ומשום מראית העין עכ"ל יעו"ש^א, ומסיק הריטב"א דראוי להחמיר וכ"כ הר"ן.

עוד הוכיח הריטב"א מהכא דלא כשיטת הגאונים ור"ת [דאין קדין פוסל אלא היכא דחמתה מרובה בלא הסדין] דא"כ מאי חשש מראית העין איכא, וכ"כ בס' ררור החיים לתלמיד הרשב"א (דרך ו' ס"ב) בשם הרמב"ן וז"ל יש מן הגאונים ז"ל שאמרו שאינה נפסלת אחר כן אפי' נתן עליה דבר המקבל טומאה וזהו דעת רת"ם ז"ל, והר"ם צ"ן ז"ל לא נראה בעיניו, וראייתו מכתונתיה דמנימין עבדא דרבאשי אישתמיט כתנתיה במיא שטחה אמטללתא ואמר ליה רבאשי דלייה דלא לימרו קא מסכך בדבר המקבל טומאה, והא קא חזו לה דרטיבא היא לכי יבשה קא אמניה לך, דהא הכא כתקנה נעשית בללתה מרובה מחמתה ואפילו הכי אמר ליה להסירה, ודוחק הוא לומר כי כשהניח שם ליבשה עדיין לא היתה בללתה מרובה מחמתה עכ"ל.

רד"ה אין ממעטין, קרמין הפרוסין למעלה לנוי אין ממעטין בגובהה מעשרים להכשירה דלאו מין סככה נינהו, דאי סכך הוה הוה מיפסלה משום מקבל טומאה - לכאוף כוונת רש"י, דשיעורא דעשרים אמה הוי שיעור בגובה הסוכה ולא בגובה הסכך [ויעוין משנ"ת לעיל (ד) (א) דמדצרי ההשלמה נראה לכאוף דאף לרבה צריש עירובין (ג) (א) שיעור עשרים הוי שיעור בחלל הסוכה אלא דאיהו ס"ל דעיקר השיעור הוי כ' פחות משהו ויעו"ש יישוב הסוגיא דעירובין לשיטה זו] ומהאי טעמא אילו היה לנוי שם סכך היה ממעט את הסוכה, ולא היה בה פסולא דלמעלה מעשרים, ולזה כתב רש"י דע"כ אין הנוי חשיב סכך, דא"כ אף אדרבה היה פוסל את הסוכה אף כשאינה גבוהה עשרים אמה.

ונפק"מ זהא דפסולה מדין סוכה גבוהה מעשרים ולא מדין סכך פסול, היכא דבנה אינטבא בה, דאילו היתה פסולה מדין מסכך בדבר המקבל טומאה, אכתי היתה פסולה, ואי יש צנוי ארבעה היה פוסל את כולה כדין סכך פסול דפוסל בארבעה, אך כיון דאכתי כל פסולה מדין סוכה גבוהה מעשרים אמה, מהניא האינטבא להכשיר כולה מדין פסול היוצא מן הסוכה, לשיטת רש"י לעיל (ד) (א).

מנימין עבדיה דרבאשי איטמישא ליה כתונתא במיא ואשתטחא אמטללתא אמר ליה רבאשי דלייה דלא לימרו קא מסככי בדבר המקבל טומאה והא קא חזו ליה דרטיבא לכי יבשה קאמינא לך - יעוין לעיל (ע"א) דנחלקו הראשונים צדינא דפירס עליה קדין לנאותה דאכשר רב קסדא, האם היינו דוקא היכא דהוי לנאותה, אך פירס לזורך הבגד פסולה, או דבכהאי גוונא פשיטא טפי דכשרה.

והרא"ה (כאן) והריטב"א (לעיל ע"א) והר"ן הוכיחו מהכא דאף בפירס לזורך הבגד כשרה, דהא לא קפיד רבאשי אלא לכי יבשה ומשום מראית העין, ודחו די"ל דהכא מיירי שלא בשעת אכילה, והא דא"ל הא חזו ליה דרטיבא היינו דידיעי

^א המאירי שם הביא דיש מהפוסלים דביארנו דחשש שמא יאמרו דחמתה מרובה בלא הבגד והניחו לזורך השלמת הסכך, והוכיחו מהכא כשיטת הגאונים ור"ת דאין קדין פוסל אלא היכא דמטלים שיעור דלילתה מרובה (ויעוין עוד בחור"פ) והביא המאירי בשם גדולי הדורות שבקאטאלונייה (אולי כוונתו לריטב"א) דדחו לזורך הבגד לא פסיל כלל 'שהקדין המונח לנגבו אינו זורך סכך כלל והרי הוא פחות מן המונח לנאותה' וכנ"ל, והוסיף המאירי לדחות (הראה לרבנו חס) די"ל דמיירי שלא בשעת ישיבה.

מחמתה דכשרה היא פסולה משום שנראה כמסכך
 צד צד המקבל טומאה, ומאי מפני הנשר מפני העלים
 הנושרים ממנה, ודוקא מפני הנשר אצל לנאותה כשרה. מנימין
 עצדיה דרצ אשי איטמישא ליה כתוניה צמיא כו' עכ"ל,
 ולכאורה נראה דפירש דעיקר דינא דמתניתין דפירס עליה
 סדין מפני החמה ומפני הנשר פסולה היינו רק מפני מראית
 העין, והיינו הך דינא דהכא, דס"ל מעיקרא דדינא כשיטת
 הגאונים ור"ת דכל דהסוכה ענמה צילתה מרובה אינה נפסלת
 ע"י הסדין, אלא דמ"מ פסולה משום מראית העין [ולכאורה
 היינו דחיישינן שמא יאמרו דפירסו להשלמת הסוכה, וכנ"ל
 בהע' מד' המאירי] ויעוין עוד לעיל מדברי בעל העיטור
 (דפ"ד ע"ד).

לכי יבשה קאמינא לך - רש"י פי' דתשקלה עכ"ל, והיינו דכל
 זמן דלא יבשה שרי להניחה, אך הריבצ"ן הביא פי' רש"י
 וכתב וז"ל ולי נראה לפרש לכי יבשה קאמינא לך שיאמרו שסוכך
 בה עכ"ל, ולפ"ז כיון דלאחר שתיבש יהא חשש מראית העין,
 הקפיד שיסירנה מיד.

ומדברי המאירי (העתק בהע' לעיל) נראה דלר"ת חיישינן שמא
 יאמרו דפירסו להשלים שיעור צילתה מרובה, ויעוין
 עוד לעיל ולהלן בסמוך מד' הרי"ף גיאות.

דלייה דלא לימרו מסכך בדבר המקבל טומאה - יעוין צס'
 המכתם לעיל גבי הא דינא דרצ חסדא דלנאותה כשרה,
 וז"ל יש לומר דדוקא דיעבד הוא דמכשרינן לה כי הוי לנאותה,
 אצל לכתחלה לא משום מראית העין, כדחזינן גבי מנימין
 עצדיה דרצ אשי דאמר ליה שקלא דלא לימרו קא מסכך צד צד
 המקבל טומאה, ולא מנינן למימר דהתם שאני משום דהוה
 מבחוץ ונראה לרצים, אצל לנאותה הוי מצפנים, דהא כל
 שאסרו חכמים מפני מראית העין אפילו צחדרי חדרים אסור
 עכ"ל, ומצואר דס"ל דהך גזירה הויא אף בפירס סדין לנאותה,
 אלא דהיכא דניכר דהוי לנאותה שרי אף לכתחילה דומיא
 דרטיבא, ויעוין לעיל דכן מצואר צד צד כמה ראשונים [ויעו"ש
 דמדברי הרוקח מצואר דסגי דניכר לעומדים צחוץ הסוכה ולא
 אמרי' צזה דאסור אף צחדרי חרדים].

ולשוון הרי"ף גיאות (עמ' קיב) פרש עליה סדין מפני החמה או
 תחתיה מפני הנשר פסולה ואף על גב דללתה מרובה